

Лизогубенко Євген Віталійович,
доцент кафедри оперативно-розшукової
діяльності Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук;
Никифорчук Вадим Дмитрович,
кандидат юридичних наук

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вивчення проблем інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності призводить до висновку про те, що отримання оперативно значимої інформації передбачає роботу з великими масивами неструктурованих даних, відомостей, повідомлень та вимагає використання найрізноманітніших знань та методів обробки даних. У зв'язку з цим можна стверджувати, що «отримання власне оперативно-розшукової інформації відбувається вже у процесі аналітичної обробки інформаційних продуктів». Тому термін «інформаційно-аналітичне забезпечення» дедалі частіше став заміщуватися термінами «аналітичне забезпечення», «інформаційно-аналітична робота», «аналітичний пошук». Як показав досвід роботи оперативних підрозділів НПУ, первинних відомостей про кримінальні прояви, отримані під час оперативного пошуку, буває недостатньо. Потрібне розширення інформаційного простору з поєднанням інформаційно-аналітичної обробки даних, необхідних для виявлення та документування злочинної діяльності. У зв'язку з цим оперативно-розшукова діяльність оперативних підрозділів доповнюється новим дуже суттєвим змістом, який поєднує методи оперативного пошуку інформації та інформаційно-аналітичного забезпечення ОРД.

Як правило під час організації інформаційно-аналітичного забезпечення оперативно-розшукової діяльності відбувається аналіз інформації на тактичному рівні, який здійснюється безпосередньо оперативним працівником та керівником оперативного підрозділу, та аналізу на стратегічному рівні, який здійснюється працівниками підрозділів інформаційно-аналітичної підтримки.

Таким чином, усі інформаційні потоки в кінцевому результаті стікаються до підрозділів інформаційно-аналітичної підтримки, що створює належні умови для використання різноманітної інформації будь-яким підрозділом який здійснює оперативно-розшукову діяльність. Така система організації опрацювання інформації повинна забезпечувати міцне підґрунтя для інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності оперативних підрозділів.

Поряд зі збором та аналізом оперативно-розшукової інформації не менше значення має її накопичення та зберігання з метою недопущення втрачання важливих для оперативно-розшукової діяльності відомостей та

подальшого їх зручного використання. Для забезпечення накопичення та зберігання оперативно-розшукової інформації вона систематизується та вноситься до автоматизованих інформаційно-пошукових систем, а також відповідних неавтоматизованих спеціальних обліків (справ), які ведуться безпосередньо в оперативних підрозділах. На законодавчому рівні це право оперативних підрозділів закріплено у п. 18 ч. 1 статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», а саме створювати і застосовувати автоматизовані інформаційні системи. [1].

Але незважаючи на це крім можливість доступу та використання відомчих інформаційно-пошукових систем які об'єднані в інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», який становить сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення [2] перед оперативними підрозділами НПУ часто постає потреба в швидкому доступі до інших інформаційно-телекомунікаційних систем та баз даних, як системи МВС України так і органів державної влади доступ до яких швидкий доступ до яких не завжди можливий. Наприклад це такі бази даних, як інформаційно-телекомунікаційна система прикордонного контролю «Гарт-1» та єдиний державний реєстр транспортних засобів адміністратором яких є Міністерство внутрішніх справ України; єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення та єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань адміністратором яких є Міністерство юстиції України; державний реєстр фізичних осіб-платників податків адміністратором якої є Державна податкова служба України та інші.

Тому на нашу думку слід змінювати національне законодавство. Необхідно на основі чинного Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» та урахуваючи останні законопроекти, прийняти новий удосконалений закон, який би повністю відповідав викликам сьогодення та оновленій правовій системі України, був загальним (комплексним) нормативно-правовим актом, що регулює здійснення та інформаційно-аналітичне забезпечення оперативно-розшукової діяльності. А саме вказавши у законі, що керівництво органів, уповноважених утворювати підрозділи, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, з метою належного їх функціонування забезпечують створення інформаційно-телекомунікаційних систем з аналітичними інструментами, користування державними, у тому числі урядовими засобами зв'язку та комунікації, доступом до інформативних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» // режим доступу: URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>
2. Наказ МВС України №676 від 03.08.2017 Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» // режим доступу: URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>

Марков Михайло Миколайович,

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент;

Буяльська Вікторія Романівна,

курсант 4 курсу навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ВУЗЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Сучасна організована злочинність під час свого функціонування протидіє державі у різних сферах. Ситуація, яка склалася на сьогоднішній день, потребує неординарних і кардинальних рішень з протидії цьому явищу. Кваліфіковані злочини, учинені членами злочинних груп та їх об'єднаннями є складними для розслідування та характеризуються, насамперед, планомірним використанням фахових знань у різних галузях життя. Стрімкі зміни в громадському, суспільно-політичному та економічному житті держави переплітаються і взаємопов'язані із процесами, які існують у кримінальному світі. Ми вимушені констатувати, що станом на сьогоднішній час система протидії злочинності не досконала і тому потребує змін. В такому серйозному протиставленні важливу роль відіграють саме досвідчені фахівці - від оперативного працівника до керівника структурного підрозділу блоку кримінальної поліції Національної поліції України, адже проведення всього комплексу заходів гласного та негласного характеру потребує відповідних знань та практичних навичок, які можливі отримати тільки в результаті спеціалізованого навчання та кропіткої роботи.

Форми та заходи, які в теперішній час застосовують практичні працівники оперативних підрозділів Національної поліції України у боротьбі із організованою злочинністю не завжди приносять потрібний позитивний результат щодо документування злочинної діяльності, притягнення винних до кримінальної відповідальності та відшкодування матеріальних збитків.